



ת"פ 57609/12/16 - מדינת ישראל נגד יוסף אלגמל

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 57609-12-16 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' אלגמל

בפני
בעניין: כבוד השופט הישום אבו שחאדה
- מדינת ישראל
ע"י עוה"ד מעין דואק

נגד
- יוסף אלגמל
ע"י עוה"ד אורי בן נתן

גזר דין

תמצית כתב האישום והכרעת הדין

1. הנאשם כפר בעובדות כתב האישום ולאחר שמיעת הראיות הורשע בביצוען של העבירות הבאות:
איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), תקיפת עובד ציבור לפי סעיף 382א(א) לחוק העונשין וכן תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין.
2. על פי עובדות כתב האישום, ד"ר ר.ד. (להלן: **המתלוננת**) עבדה כרופאה בסניף קופת חולים "XXXX" ברחוב XXXXXXXX בלוד (להלן: **הסניף**). ביום 20.12.16, בסמוך לשעה 11:30, הגיע הנאשם לסניף, נכנס לחדר בו שהתה המתלוננת וביקש לקבל הפניה למיון. הנאשם התבקש להמתין מחוץ לחדר עד שהמתלוננת תסיים טיפול עם מטופלת שהייתה עמה בחדר.
3. מיד לאחר מכן, יצא הנאשם מהחדר והחל לאיים בשפה הערבית שישרוף את המתלוננת ושישרוף את רכבה. בהמשך, יצאה המתלוננת מהחדר שבו שהתה ונכנסה לאחד החדרים האחרים שבסניף וביקשה מהנאשם להיכנס אחריה.
4. הנאשם חזר על בקשתו לקבלת הפניה למיון והחל לגדף את המתלוננת בשפה הערבית תוך שהוא מאיים עליה באומרו לה "אני אשרוף אותך ואשרוף את הרכב שלך". או אז, הרים הנאשם כיסא שהיה בחדר לכיוונה של המתלוננת ופגע באמצעותו בידה השמאלית. מיד לאחר מכן, הנאשם יצא מהחדר.



5. בהכרעת הדין יוחד פרק לנושא של "הנזק שנגרם למתלוננת עקב התקיפה עם הכיסא" (פסקאות 69 עד 77). הנזק שהוכח שנגרם למתלוננת הוא "פגיעה ברקמות הרכות" של יד שמאל (soft tissue trauma). הבהרתי שהמאשימה לא הביאה ראיות בדרך המקובלת לעניין "סוג" הרקמה שנפגעה ולעניין "דרגת" הפגיעה.
6. מן הראוי לציין שהמתלוננת העידה בבית המשפט שנגרמה לה נכות צמיתה בידה בעקבות המכה שקיבלה מהנאשם מהכסא ושהמוסד לביטוח לאומי קבע ששיעור הנכות בידה הוא 24 אחוז (פרוט' מיום 3.4.19, עמ' 51 ש' 20-21). בהכרעת הדין ציינתי שלא הובאה ראיה חיצונית ואובייקטיבית שיכולה לאשש את עדותה בעניין זה (פסקה 72 להכרעת הדין).
7. יוזכר, ההגנה הגישה ביום 29.8.2018 בקשה למתן צו לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 לקבלת תיקה הרפואי של המתלוננת. ביום 5.9.2018 הורתי על קבלת תגובת המאשימה ותגובת המתלוננת לבקשה.
8. ביום 20.9.2018 בא כוח המתלוננת שייצג אותה בהליך ההכנה לקראת הגשתה של תביעה אזרחית-נזיקית נגד הנאשם בשל האירוע מושא כתב האישום, לא הגיש תגובה כפי שנקבע, אלא בחר להגיש לתיק בית המשפט, על דעת עצמו, שתי חוות דעת רפואיות שהוכנו בעניינה של המתלוננת.
9. חוות דעת אחת בתחום הפסיכיאטריה שלפיה בשל תקיפתה באירוע מושא כתב האישום, נגרמה לה נכות צמיתה בתחום הפסיכיאטרי בשיעור של 30 אחוז (להלן: **חוות הדעת הפסיכיאטרית**) וחוות דעת שנייה בתחום האורתופדיה שלפיה עקב התקיפה האמורה נגרמה לה נכות צמיתה ביד שמאל בשיעור של 25 אחוז וזאת בשל שיתוק בעצב של יד שמאל (להלן: **חוות הדעת האורתופדית**). ברור שלא זו הדרך שבה מוגשות ראיות לבית המשפט, לא בהליך פלילי וגם לא בהליך אזרחי, ולכן בפסקה 76 להכרעת הדין קבעתי שאני מתעלם לחלוטין משתי חוות הדעת האמורות.
10. בכל מקרה, בהכרעת הדין הובהר שככל שהמתלוננת מעוניינת להוכיח במסגרת תביעה אזרחית נזיקית נגד הנאשם, את "סוג" הרקמה הרכה שנפגעה ובאיזו "דרגת" פגיעה מדובר, וכן גם את קיומם של נזקים מסוג אחר, בין נפשיים ובין אחרים, הדרך פתוחה בפניה לעשות כן במסגרת ההליך האזרחי-נזיקי (פסקה 77(ד) להכרעת הדין).
11. הצדדים טענו לעונש באופן פתוח כאשר המאשימה טענה שיש להשית על הנאשם מאסר בפועל לתקופה משמעותית ובעוד שההגנה טענה שיש להסתפק, לכל היותר, במאסר שירוצה בדרך של עבודת שירות.

הבקשה של המאשימה להגשת מסמכים רפואיים בשלב הטעונים לעונש



12. בשלב הטיעונים לעונש, המאשימה ביקשה להגיש את חוות הדעת הפסיכיאטרית ואת חוות הדעת האורתופדית כראיות לעונש. בנוסף, ביקשה להגיש כראיה גם את האישור מהמוסד לביטוח לאומי לגבי שיעור הנכות הצמיתה שנקבעה למתלוננת בידה. דחיתי את הבקשה וקבעתי שנימוקים מפורטים יינתנו במסגרת גזר הדין. אביא כעת את נימוקיי.

13. **הנימוק הראשון, המאשימה לא הגישה בשום שלב במשפט בקשה לתיקון כתב האישום.**
כאמור, המאשימה ידעה על קיומה של חוות הדעת הפסיכיאטרית ועל קיומה של חוות הדעת האורתופדית, לכל היותר ביום 20.9.2018 בעת שהוגשו למערכת "נט המשפט" באמצעות בא כוחה של המתלוננת. כמו כן, המאשימה ידעה על הנכות שנקבעה עבור המתלוננת על ידי המוסד לביטוח לאומי, לכל היותר ביום 3.4.19, בעת שהמתלוננת העידה במשפט. פרשת התביעה המשיכה זמן רב לאחר מועד שמיעת עדותה של המתלוננת.

14. אף על פי כן, עד למועד מתן הכרעת הדין, לא הוגשה בשום שלב במשפט בקשה מטעם המאשימה לתיקון הפרק בכתב האישום שעניינו רשימת העדים על ידי הוספת נציג המוסד לביטוח לאומי והרופאים שהכינו את שתי חוות הדעת האמורות, כעדים במשפט. כידוע, העדת עדים במשפט פלילי מותנית בכך ששםם יתווסף תחילה לרשימת העדים שבכתב האישום (סעיף 85(6) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, להלן **החסד"פ**). כמו כן, תיקון כתב אישום לאחר תחילת המשפט יכול להיעשות על ידי בית המשפט רק לפי "בקשת בעל דין" (סעיף 92 לחסד"פ). ולבסוף, הזמנת עד למשפט בהוראה מבית המשפט מתבצעת לפי "בקשת בעל דין" (סעיף 106 לחסד"פ).

15. אמנם בית המשפט רשאי לזמן עדים מיוזמתו וזאת כמובן רק לאחר ששני בעלי הדין סיימו להביא את ראיותיהם (סעיף 167 לחסד"פ), אך מדובר בהליך חריג לשיטה האדברסרית שבה ניהול ההליך הפלילי ובחירת העדים שיעידו במשפט הם בגדר פרוגרטיבה שמסורה לתביעה (סעיף 11 לחסד"פ). השימוש בסמכות האמורה מיוזמת בית משפט הוא בגדר חריג מצומצם.

16. יתר על כן, היה על המאשימה להגיש בקשה לתקן את פרק העובדות שבכתב האישום ולהוסיף שם תיאור של הנכויות שנגרמו למתלוננת על פי שתי חוות הדעת ועל פי האישור מהמוסד לביטוח לאומי, וגם לבקש לתקן את פרק הוראות החיקוק שבכתב האישום בהתאם. חלק מהוגנות ההליך הפלילי הוא ידוע הנאשם מה "הגזקה" שבפניה הוא צריך להתגונן. בפועל, לא הוגשה בקשה מטעם המאשימה לתקן את "פרק העובדות" או את פרק "הוראות החיקוק" שבכתב האישום.

17. לכן, כאשר המאשימה לא הגישה בקשה, בשום שלב במשפט, להתיר לה לתקן את "פרק העובדות", את פרק "הוראות החיקוק" ואת פרק "רשימת העדים" שבכתב האישום, הרי אין לה אלא להלין על עצמה.



18. **הנימוק השני, לשון סעיף 40 לחוק העונשין.** הסעיף האמור שנושא את הכותרת "הוכחת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה" קובע כדלקמן:

"(א) בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) -

(1) בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם רשאי להביא ראיות מטעמו, ובלבד שאין סותרות את הנטען על ידו בשלב בירור האשמה, והצדדים רשאים להביא ראיות שנקבע בחיקוק כי יובאו בשלב זה;

(2) בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

(ג) בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה מעבר לספק סביר; בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה בנדרשת במשפט אזרחי.

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן(ב)(2) הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות לביצוע העבירה."

(ההדגשות שלי - ה'א'ש')

19. בסעיף 40ט(א)(4) לחוק העונשין, נקבע שבעת קביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, על בית המשפט להתחשב בהתקיימותן של "נסיבות הקשורות בביצוע העבירה", וביניהן, "הנזק שנגרם מביצוע העבירה". ולענייננו, לצורך קביעת מתחם העונש ההולם לעבירות שבהן הורשע הנאשם ובנסיבות ביצוען, יש להתחשב בנזק שנגרם למתלוננת, ומכאן חשיבות השאלה האם נגרמה לה נכות צמיתה כלשהי מאירוע התקיפה, או לא.



20. בסעיף 40 לחוק העונשין, נקבעו שלושה כללים מרכזיים שרלוונטיים לענייננו:

א. ראשית, בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה (סעיף 40(א)). במקרה שבפני, בשלב בירור האשמה, הראיות שהובאו הצביעו על כך שנגרם למתלוננת נזק "ברקמות הרכות" של יד שמאל. הא ותו לא. כך גם נוסח פרק "העובדות" שבכתב האישום הוא נשאר עד תום המשפט. בפרק "העובדות" לכתב האישום אין זכר לקיומה של נכות כלשהי למתלוננת בעקבות התקיפה.

ב. שנית, בית המשפט רשאי להתיר למאשימה להביא ראיות לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהם בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין (סעיף 40(ב)(2)). במקרה שבפני, כפי שכבר הוסבר לעיל, לא שוכנעתי שלא היתה אפשרות למאשימה להוכיח את נכוניתה הנטענות של המתלוננת בשלב בירור האשמה.

בנוסף, המאשימה לא ביקשה לזמן את הרופאים שהכינו את חוות הדעת האורתופדית ואת חוות הדעת הפסיכיאטרית כעדים במשפט, וזאת לא לפני מתן הכרעת הדין וגם לא לקראת הדיון של הטיעונים לעונש. הדבר נכון גם לגבי נציג המוסד לביטוח לאומי. במילים אחרות, המאשימה ביקשה בשלב הטיעונים לעונש שבית המשפט יתיר לה להגיש את שתי חוות הדעת האמורות ואת אישור המוסד לביטוח לאומי לעניין שיעור הנכות שנקבעה על ידו למתלוננת, בניגוד לסדרי הדין ובניגוד לדיני הראיות המקובלים. את זאת בית המשפט לא ירשה. בנסיבות אלה, פשיטא, שלא ניתן לטעון שאי קבלת המסמכים האמורים גרמה לעיוות דין.

ג. שלישית, בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה, אם היא הוכחה מעבר לספק סביר. במקרה שבפני, כאמור, המאשימה ביקשה להגיש את חוות הדעת האורתופדית, את חוות הדעת הפסיכיאטרית ואת אישור של המוסד לביטוח לאומי, בניגוד לסדרי הדין ולדיני הראיות המקובלים. ברור שלא כך מוכיחים ממצאים שבעובדה בהליך הפלילי, ולא כל שכן ברמת ההוכחה של מעבר לספק סביר.

21. לדיון מקיף באופן פרשנותו של סעיף 40 לחוק העונשין, ראו מאמרו של כבוד השופט מוחמד עלי "על סדרי דין וראיות בדרך לקביעת מתחם עונש הולם" הפרקליט נד תשע"ו 19 (2016).

22. הנימוק השלישי, סוג הנזק שנגרם למתלוננת אמור לשנות את סוג העבירה שבה הורשע הנאשם. שאלת סוג הנזק שנגרם למתלוננת מתקפתה על ידי הנאשם, והאם נגרמה לה נכות צמיתה, או לא, ואם כן, באיזה שיעור, משנה את מהות העבירה שבה הורשע הנאשם בהכרעת הדין.



23. יוזכר, לאור העובדה שמה שכן הוכח בראיות קבילות ובנות משקל הוא שנגרמה למתלוננת פגיעה "ברקמות הרכות" של יד שמאל, הנאשם הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין הנושאת עונש מקסימאלי של שלוש שנות מאסר.

24. אילו המאשימה הייתה מוכיחה בראיות קבילות ובנות משקל שנגרמה למתלוננת נכות צמיתה ביד בשיעור של 24 אחוז לפי קביעת המוסד לביטוח לאומי (או, לחילופין, בשיעור של 25 אחוז לפי חוות הדעת האורתופדית), ובנוסף גם נכות נפשית בשיעור של 30 אחוז לפי חוות הדעת הפסיכיאטרית, ברור שהיה מקום להרשיע את הנאשם בעבירה שהיא משמעותית חמורה יותר מהעבירה של תקיפת הגורמת חבלה של ממש.

25. נזכיר לקורא שבסעיף 34 כד לחוק העונשין, הביטוי "**חבלה**" הוגדר כ"מכאוב, חבלה, או ליקוי גופניים, בין קבועים ובין עוברים". לעומת זאת, הביטוי "**חבלה חמורה**" הוגדר כ"חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים".

26. לכן, אילו המאשימה הייתה מוכיחה בראיות קבילות ובנות משקל בשלב בירור האשמה את הנכות שנקבעה עבור המתלוננת ביד שמאל על ידי המוסד לביטוח לאומי (או, לחילופין את הנכות שנקבעה עבורה בחוות הדעת האורתופדית), ובנוסף, גם את הנכות שמופיעה בחוות הדעת הפסיכיאטרית, היה צריך להרשיע את הנאשם בעבירה אחרת מזו שבה הורשע. עבירה אפשרית אחת היא חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק העונשין עם עונש מקסימאלי של 7 שנות מאסר. עבירה אפשרית אחרת היא חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין עם עונש מקסימאלי של עשרים שנות מאסר.

27. הבקשה של המאשימה להגיש בשלב הטעונים לעונש את חוות הדעת האורתופדית, את חוות הדעת הפסיכיאטרית ואת הקביעה של המוסד לביטוח לאומי לגבי הנכות שנקבעה למתלוננת, מטרתה לרפא את הפגם שבהתנהלותה בשלב בירור האשמה עובר למתן הכרעת הדין. וכמובן, לא לשם כך נועד סעיף 40 לחוק העונשין.

מתחם העונש ההולם

28. במקרה שבפני, קיימים שני ערכים חברתיים מוגנים שנפגעו מהעבירות שבוצעו על ידי הנאשם. ראשית, באופן כללי, יש לייחס חומרה לעבירות אלימות וזאת בשל פגיעתן האנושה בזכותו של האדם לשלמות גופו, לביטחון ולכבוד. שנית, באופן ספציפי, יש לייחס חומרה יתרה לעבירות אלימות שבוצעו נגד צוותי רפואה בעת מילוי תפקידם וזאת בשל הצורך החברתי להגן עליהם ממעשי אלימות של מטופלים ומשפחותיהם.



29. על מנת לעמוד על מדיניות הענישה הנוהגת, אביא להלן דוגמאות מפסיקות של בית המשפט העליון כאשר היה מדובר בתקיפה של צוותי רפואה בעת מילוי תפקידם.

30. ע"פ 7220/19 **זגורי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.2.20) (להלן: עניין **זגורי**). באותו עניין, המערער ושלושה אחרים הגיעו לסניף קופת חולים "מאוחדת" שבביתר עילית, וזאת עקב חתך שנגרם לאחיו. סניף זה של קופת החולים פעל באותה עת במתכונת שבת עבור מטופלי הקופה בלבד ועבדו בו רופא ואח. התברר כי אחיו של המערער אינו מבוסס בקופת חולים "מאוחדת" ולכן הרופא הסביר לו שלא יוכל להעניק לו טיפול רפואי אך הסכים לחבוש את ידו והציע לו לפנות למרפאת "טרם" המצויה בביתר עילית.

31. בעניין **זגורי** המערער ואלה שהיו עימו החלו להכות את הרופא, הניפו כיסאות לעברו כאשר אחד מהכיסאות פגע בחוזקה בידו הימנית. הרופא ניסה לברוח מהם ונעל את עצמו באחד החדרים. בנוסף, איימו עם סכין על האח שהיה במקום, שהוא חלק מהצוות הרפואי. כתוצאה מהאירוע נשברה ידו של הרופא, הוא נזקק לניתוח ולהכנסת פלטינה וכן נגרמה לו שריטה בראשו.

32. בית המשפט המחוזי בירושלים השית על המערער 10 חודשי מאסר בפועל. ערעור המדינה לבית המשפט העליון התקבל והעונש הוחמר ל-18 חודשי מאסר בפועל. כמו כן, המערער חויב בתשלום פיצוי בסך 10,000 ₪ לרופא ופיצוי בסך 2,000 ₪ לאח.

33. בעניין **זגורי**, בפסקה 13 לחוות דעתה של כבוד השופטת וילנר, נאמרו הדברים הבאים:

"אם לא די באמור עד כה, הרי שבענייננו חומרתן של העבירות אשר ביצע המערער מקבלת משנה תוקף אף נוכח העובדה כי האלימות והאיומים המתוארים לעיל, הופנו כלפי צוות רפואי - רופא ואח - בעת מילוי תפקידם. בהקשר זה, ראוי לציין כי אין להשלים עם מצב בו אנשי צוות רפואי, האמונים על צרכיו החיוניים של הציבור, יחושו כי הם מאוימים או ימצאו עצמם מוכים ומותקפים על ידי מטופל או בני משפחתו בעת שהם עושים את מלאכתם נאמנה".

34. בהמשך, באותה פסקה, נקבע גם:

"עוד יצוין כי מעשה אלימות או איומים המופנים כלפי צוות רפואי הניצבים על משמרתם, אינם פוגעים "רק" בקורבן העבירה מושא התקיפה או האיומים, כי אם בשלומם של החולים כולם (ראו גם: ע"פ 3036/92 **חמודה נ' מדינת ישראל**, פסקה 6 (24.11.1992)). מעשים אלה מחייבים אפוא ענישה מחמירה - אשר תבטא גמול ראוי בגין הפגיעות האמורות, וכן תשמש כאמצעי להרתעת הרבים מפני ביצועם. זאת בייחוד



על רקע המציאות בימינו בה נוכחים אנו לצערנו כי איומים על רופאים ואחיות ואף תקיפתם של אנשי צוות רפואי - הינם חזון נפרץ."

(ההדגשות שלי - ה'א'ש')

35. ההגנה טענה שפסק דין **זגורי** איננו ישים למקרה שבפני בשל חוסר רלבנטיות. במקרה שבפני, הנאשם הורשע בביצוע עבירה של "תקיפה הגורמת חבלה של ממש" לפי סעיף 380 לחוק העונשין שנושא עונש מקסימלי של 3 שנות מאסר, ובעוד שבעניין **זגורי** המערער הורשע בביצוע עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 לחוק העונשין (הנושא עונש מקסימאלי של 7 שנות מאסר) בנסיבות המפורטות בסעיף 335(א)(2) לחוק העונשין (שקובע כפל העונש).

36. לא שוכנעתי שהענישה שהושתה על המערער בעניין **זגורי** איננה ישימה למקרה שבפני, וזאת על אף השוני בהוראות החיקוק. להלן נימוקיי:

א. ראשית, העובדות של פסק דין **זגורי** הן דומות מאוד למקרה שבפני. בשני המקרים מדובר בתקיפת רופא בעת מילוי תפקידו על רקע הפעלת שיקול דעתו המקצועי באופן שלא תאם את דרישתו של המטופל או של קרוביו. בשני המקרים נגרם נזק לרופא בידו. בעניין **זגורי** מדובר ב-"שבר" ביד, קרי נזק "לרקמה הקשה" (לעצם), ובעוד שבמקרה שבפני יש נזק ל-"רקמה הרכה" של היד, כביטוי כללי שיכול להתייחס לשריר, או לכלי דם, או לעצב או כל רקמה רכה אחרת.

ב. שנית, המסר הצלול והברור שעולה מעניין **זגורי** הוא שמעבר לכך שאירועי אלימות, באופן כללי, מחייבים החמרה בענישה, הרי שתקיפת צוות רפואי בפרט בעת מילוי תפקידם, מחייבת ביתר שאת החמרה בענישה (ראו דברי כבוד השופטת וילנר בפסקה 13 לחוות דעתה וכן גם את חוות דעתו של כבוד השופט מזוז).

ג. שלישית, כבוד השופטת וילנר ציינה במפורש שהעונש של 18 חודשי מאסר בפועל שהושתה על המערער, חלף העונש של 10 חודשים שהושתה עליו על ידי בית המשפט המחוזי, הם "בשים לב להלכה לפיה אין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין" (פסקה 15 לחוות דעתה). כבוד השופט גורסקופף הסכים עמה וכבוד השופט מזוז ציין גם "יודגש כי החמרת העונש המתונה שאנו קובעים במקרה זה אינה מבטאת את מתחם הענישה הראוי במקרים כגון אלה, זאת על פי הכלל כי אין ערכאת הערעור נוהגת למצות את הדין".

ללמדך, שלעיתיד, ככל שיתעורר מקרה שדומה לעובדות פסק דין **זגורי**, שבו נאשם יורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות נגד רופא בעת מילוי תפקידו, המסר לערכאות הדיוניות הוא שיש



להשית על הנאשם עונש חמור בהרבה מזה שהושת על **זגורי**. צא ולמד, שהעונש של 18 חודשי מאסר בפועל הוא עונש שיכול לשקף את מדיניות הענישה הראויה גם למי שהורשע בעבירה פחותה יותר של תקיפה הגורמת חבלה של ממש של צוות רפואי.

37. פסק דין נוסף שבעיני משקף את מדיניות הענישה הנוהגת ורלבנטי לענייננו, הוא ע"פ 6123/05 **חתוכה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.12.05) (להלן: **עניין חתוכה**). באותו עניין, המערערים הורשעו בתקיפתם של שני רופאים וזאת במהלך ויכוח שהתפתח בינם לבין הרופאים באשר לדרך הטיפול באימם החולה של המערערים. המערערים היו אנשים שניהלו אורח חיים נורמטיבי. בית המשפט המחוזי בתל אביב השית על כל אחד מהם 24 חודשי מאסר בפועל, קנס ותשלום פיצוי למתלונן. ערעורם לבית המשפט העליון בגין חומרת העונש התקבל והעונש הסופי היה 18 חודשי מאסר בפועל. חשוב לציין שההקלה בעונש היתה בשל נסיבות אישיות מיוחדות של המערערים (אביהם לקה באירוע מוחי ונזקק לסיעוד, אמם חלתה במחלת הגזזת והיה לה גידול בראש וגם היא היתה במצב סיעודי, בת אחיהם חלתה במחלה קשה והיתה מאושפזת במצב קריטי, וזו היתה להם ההרשעה היחידה בפלילים).

38. בעניין **חתוכה**, כבוד השופטת חיות (כתוארה דאז) ציינה את הדברים הבאים (פסקה 3 לחוות דעתה):
"חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם מצב דברים בו יחוש רופא כי הוא מאוים על ידי מטופל או על ידי בני משפחתו בקבלו החלטות מקצועיות המסורות לשיקול דעתו. מקל וחומר אין להשלים עם מצב דברים שבו נגרמת לרופא פגיעה ממש בנסיבות כגון אלה. על כן, הצדק עם המשיבה בצינה כי בכגון דא צריך השיקול של הרתעת הרבים לקבל ביטוי מרכזי בענישה".

(ההדגשות שלי - ה'א'ש')

39. פסק דין נוסף שמשקף את מדיניות הענישה הנוהגת לגבי האירוע שבפני, הוא ע"פ 3877/12 **אבו גוש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 9.1.13) (להלן: **עניין אבו גוש**). המערער הגיע לסניף קופת חולים "כללית" באבו גוש, וצעק שהוא מחפש את הרופא שעבד בסניף, המתלונן יצא מחדר האחיות והמערער הכניס אותו לחדרו ונעל את הדלת מבפנים ודרש ממנו אישור מחלה ו-200 ₪. תחילה, המתלונן סירב לדרישות המערער, אך לאחר שהמערער הכניס את ידו לכיס בתנועה מאיימת, המתלונן מסר לו 100 ₪. לאחר שהמתלונן יצא מחדרו והלך לכיוון רכבו, המערער יצא אחריו, נכנס לתוך רכבו של המתלונן, התיישב במושב הנהג והמשיך לדרוש 100 ₪ נוספים ואישור מחלה. המתלונן מסר למערער 100 ₪ נוספים. אז, הסכים המערער לעזובו אך אמר כי יגיע לאחר מספר ימים לקחת את אישור המחלה ואיים כי "אם לא יהיה אישור מחלה, אז אתה יודע מה יהיה".

40. בעניין **אבו גוש**, בית המשפט המחוזי בירושלים הרשיעו בעבירה של סחיטה באיומים והשית עליו שנתיים מאסר בפועל. ערעורו של המערער לבית המשפט העליון נדחה. ודוק, בעניין **אבו גוש** הושתו



שנתיים מאסר בפועל, אף מבלי שהרופא הותקף כלל.

41. לבסוף, אפנה ל-ע"פ 3036/92 **חמודה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.11.92). המערער הגיע לבית החולים בנצרת ותקף את הרופא שהיה בחדר המיון. כתוצאה מהתקיפה, איבד הרופא את הכרתו ונגרם לו שטף דם גדול בעין שמאל עם חשש לפגיעה תמידית בראיה, דימום חזק באפו ושטף דם במצחו. בית המשפט המחוזי השית עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. ערעורו של המערער על חומרת העונש נדחה ובעוד שערעור המדינה על קולת העונש התקבל. בית המשפט העליון השית על המערער 3 שנות מאסר בפועל.

42. במקרה שבפני, ההגנה טענה שהעונש שראוי להשית על הנאשם הוא לכל היותר מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. טענה זו איננה מקובלת עליי. לדעתי, מתחם העונש ההולם לאירוע שבפני מתחיל ממאסר בפועל משמעותי שירוצה מאחורי סורג ובריאח ולא ממספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות.

43. ניקח למשל את רע"פ 3695/20 **חן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.6.20) (להלן: עניין חן). במקרה זה המבקש תקף רופאים והושתו עליו 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות. לדעתי, יש לאבחן את עניין חן מהמקרה שבפני מאחר שלא ניתן ללמוד ממנו דבר למדיניות הענישה הנוהגת שרלבנטית למקרה שבפני. להלן תמצית ההליכים בעניין חן:

א. לפי עובדות כתב האישום שהוגש לבית משפט השלום בראשון לציון, המבקש ובנו עמדו בסמוך למרפאת "ביקור רופא" בראשון לציון, עת עבדו במרפאה שני רופאים. על רקע אי שביעות רצונו של המבקש מהטיפול הרפואי בבנו, הוא סטר בחוזקה מספר פעמים בפניו של אחד הרופאים ואיים בפגיעה בגופו. בהמשך, בעקבות בקשתו של רופא נוסף במקום מהמבקש שיחדל ממעשיו, תקף אותו המבקש בכך שנתן מספר מכות עם אצבעו בחזהו. למבקש יוחסו העבירות הבאות: תקיפת עובד ציבור לפי סעיף 382א(א) לחוק העונשין ואיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

ב. בעקבות הסדר דיוני בין המבקש לבין התביעה, המבקש הודה בכתב האישום והורשע בעבירות האמורות. הצדדים הסכימו שיוטלו על המבקש צו של"צ בהיקף של 350 שעות, מאסר מותנה, קנס כספי ופיצוי למתלוננים.

ג. בית משפט השלום לא קיבל את ההסדר בהיותו מקל מדי וכן בשל האינטרס הציבורי להחמיר בענישתם של מי שתוקפים רופאים והשית על המבקש 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי. המבקש הגיש ערעור על חומרת עונש לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז וערעורו נדחה. בקשת רשות ערעור שהגיש לבית המשפט העליון נדחתה גם כן.



44. כאמור, העונש של 6 חודשי עבודות שירות שהושת על המבקש בעניין **חן** איננו רלבנטי למקרה שבפני ולא ניתן ללמוד ממנו מאומה לעניין מתחם העונש ההולם שיש לקבוע למקרה שבפני. ואבהיר:

ראשית, בעניין **חן**, המבקש כלל לא הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, כפי שקרה במקרה שבפני. להבדיל מהמקרה שבפני, בעניין **חן** לא נגרמה לרופאים חבלה כלשהי.

שנית, בעניין **חן**, היה מדובר בהסדר טיעון והמבקש הודה וקיבל אחריות על מעשיו. במקרה שבפני, הנאשם כפר בכתב האישום ונשמעו הראיות עד תום.

שלישית, בעניין **חן**, על פניו, הסדר הטיעון המקל שהוצג לבית המשפט היה תוצר של טעות בשיקול הדעת של התביעה בעת שהסכימה לאותו הסדר, והראייה שבית המשפט השלום לא כיבד את ההסדר, ועמדתו אושרה על ידי בית המשפט המחוזי במחוז מרכז וגם על ידי בית המשפט העליון.

רביעית, יש להשקיף על העונש של 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות מנקודת המבט הרחבה שהיה מדובר במסלול חריג של סטייה של בית המשפט מהסדר טיעון מוסכם, ולכן מידת הסטייה צריכה להיות מצומצמת. במילים אחרות, אילו הצדדים היו טוענים באופן פתוח לעונש ייתכן שהעונש היה חמור יותר.

45. לפיכך, הנני קובע כי מתחם העונש ההולם לאירוע שבו הורשע הנאשם נע בין 16 ועד 36 חודשי מאסר בפועל, בתוספת מאסר על תנאי, פיצוי למתלוננת וקנס כספי.

46. לא התרשמתי שקיימות נסיבות מיוחדות אצל הנאשם שמצדיקות סטייה לקולא ממתחם העונש ההולם שקבעתי מטעמי שיקום.

העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם

47. בעת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם, לקחתי בחשבון לקולא את נסיבות חייו של הנאשם כפי שעלו מהטיעונים לעונש ומעדותם של עדי האופי שהעידו לטובתו. עדת האופי הראשונה הייתה הגברת עדלה כורדי שהיא אשת דודו של הנאשם ושהעידה שהוא האח האחרון שנותר בבית עם אמו החולה ומטפל בה במסירות הראויה לשבח. עד האופי השני היה אחמד אבו עאמר, שהוא בעלים של חברה המעניקה שירותי תחזוקה ושהנאשם מועסק אצלו. הוא העיד על מוסר העבודה הגבוה של הנאשם ועל מסירותו בטיפול באמו החולה. לבסוף, העיד גיסו של הנאשם, עיסאם אלעמורי, ושנשוי לאחותו של הנאשם, שאמר שהנאשם דואג לשמור על קשר קרוב עם בני משפחתו ומשמש כדמות מלכדת.



48. כמו כן, לחומרא, לקחתי בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם שכולל שלוש הרשעות קודמות בעבירות רכוש נגד רכבים ובעבירה של הפרת הוראה חוקית (ת/16).

49. לאור כל האמור לעיל, הנני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 22 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 20.12.16 ועד 2.1.17.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים ממועד שחרורו לא יבצע עבירת אלימות.

ג. הנאשם ישלם פיצוי למתלוננת, ד"ר ר.ד, בסך של 20,000 ₪ (עשרים אלף ₪). התשלום ישולם בחמישה תשלומים חודשיים שווים ורצופים כאשר הראשון שבהם עד ליום 1.8.21, והיתרה ב-1 לכל חודש שלאחריו. היה ואחד התשלומים לא ישולם במועד אזי יעמוד מלוא סכום הפיצוי לפירעון מיד.

ד. הנאשם ישלם קנס בסך של 7,000 ₪, או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשבעה תשלומים חודשיים שווים ורצופים כאשר הראשון שבהם עד ליום 1.9.21 והיתרה ב-1 לכל חודש שלאחריו. היה ואחד התשלומים לא ישולם במועד אזי יעמוד מלוא סכום הקנס לפירעון מיד.

50. המאשימה תיצור קשר עם המתלוננת ותמסור לה העתק הכרעת הדין וגזר הדין.

51. בשולי גזר הדין, מן הראוי להדגיש שאילו היה מוכח בפני בדרך המקובלת ובראיות קבילות ובנות משקל שנגרמה למתלוננת נכות צמיתה כמפורט בחוות הדעת האורתופדית, בחוות הדעת הפסיכיאטרית או באישור של המוסד לביטוח לאומי, מן הראוי היה להטיל על הנאשם, לכל הפחות, עונש כפול מזה שהושת עליו, וזאת בכל אחד מרכיבי הענישה שציינתי לעיל. מכל מקום, כאמור, פתוחה הדרך בפני המתלוננת להוכיח את "סוג" הרקמה הרכה שנפגעה ביד שמאל שלה וגם את "דרגת" הפגיעה בה, וכן גם כל נזק אחר שנגרם לה, וזאת במסגרת הליך אזרחי-נזיקי.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ח תמוז תשפ"א, 28 יוני 2021, במעמד הצדדים.